

світлиці, сховок для одягу), *обценьки* (забуте слово, інструмент, який зараз називають «плоскогубцями»), *дуб* (символ могутності, сили).

Українська художня література майорить багатьма прикладами порівнянь та інших літературних тропів. Нам необхідно їх зберегти задля того, щоб наступні покоління змогли збагнути духовне багатство та самобутність нашої української мови.

Література

1. Іван Франко. *Абу-Касимові капці*. Львів : Каменярь, 1977. 118 с.

МИХАЙЛО КОЦЮБИНСЬКИЙ – ВЕЛИКИЙ МАЙСТЕР ХУДОЖНЬОГО СЛОВА

Мазурок А.

Національний університет «Львівська політехніка»

Кафедра прикладної лінгвістики

andymaz18@gmail.com

Науковий керівник – *Микитюк О. Р.*, к. ф. н., доц., доцент кафедри української мови Національного університету «Львівська політехніка»

Повість «Тіні забутих предків» – художній твір, написаний під враженням перебування письменника на Гуцульщині на початку ХХ ст. Це – лебедина пісня, зелена казка гуцульських гір.

Мета роботи: проаналізувати особливості діалектної лексики у творі М. Коцюбинського «Тіні забутих предків».

Зображуючи життя населення, автор мовно передає колорит місцевості, робить це тонко, вміло, із вправністю справжнього майстра, що може стати зразком того, як треба послуговуватися діалектними словами в художньому творі.

У творі письменник використовує багато таких дієслів, як «хтів тікати», «щібав голубці», «кров чюрила», «потолочили ногу», «обую си файно», «кумкали жаби», «йому нічого не оновили», «іздадай мні, миленький», «най що хоче роб'є». Саме такі діалекти доносять нам просту розмовну лексику Гуцульщини.

Надзвичайно цікаво у творі вжито прикметники: *напитий* «п'яний», *роз'юшений злістю* «злий», *файна* «гарна», *богомільні*. Ці діалектизми автор використовує для того, щоб виразити стан, почуття, опис людини.

Дуже різноманітними є іменники в повісті: *браччік* «брат», *легінь* «хлопець», *челядь* «жінота», *вуйко* «дядько по матері», брат матері, –*няня*, *дівка*, *днина* «день», *говерля*, *буришки* «картопля».

Твір містить іменники, які описують одяг і прикраси гуцулів: *гачі* «штани», *кресаня* «капелюх», *лудіння*, *крашениці* «штани червоно кольору», *дзьобня* «торба», *кептар*, *капчурі* «панчохи», *постоли* «м'яке селянське взуття», *черес* «шкіряний пояс», *табівки*, *запаски*, *хустки*, *заплітки* «кольорові стрічки», *кісники*. «*Витягалось найкраще лудіння (одяга), нові крашениці, писані кептарі, череси і табівки, багато набивані цвяхом, дротяні запаски, черлені хустки шовкові і навіть пишна та білосніжна гуля, яку мати обережно несла на цівку через плече. Іван теж дістав нову кресаню і довгу дзьобню, що біла його по ногах*» [1, с. 112].

Також у творі наявно багато інших іменників, які стосуються опису гірських місцевостей: *висока кичеря* «безлісна гора», *царинка* «огорожений сінокіс близько від оселі», *недеї* «дикі верхи гір», *грунь* «верх», *цвинтар* «кладовище», *суточки* «обгороджена гірська стежина», *паша*, *струнка* «намет для доїння овець»; рослин: *афени* «лісові ягоди», *гаджуги* «смерека», *гогози* «брусниця»; явищ природи: *негура* «туман», *гоц* «водоспад», *плови* «негода, дощі»; тварин: *дроб'єта* «вівці», *маржинка* «худоба»; назв предметів побуту: *бартка* «сокира», *креміль* «камінь», *криця* «залізо», *ватра* «вогнище», *путин* «дерев'яна посудина», *острива* «суха смерека з галузками, на якій сушиться сіно»; музичних інструментів *денцівка* «сопілка», *фляра*, *трембіта* «довга на сажень сурма з дерева і кори». Ці іменники дуже різноманітні, але вони всі передають колорит гуцульських говірок і дозволяють дізнатися більше про культуру та життя Гуцульщини.

Отже, діалектизми в повісті М. Коцюбинського «Тіні забутих предків» відзначаються багатим розмаїттям і є важливим елементом його оригінального й самобутнього ідіостилю. Крім того, вони допомагають письменникові глибше передати колорит епохи.

Література

1. Коцюбинський М. «Тіні забутих предків». Бібліотека української літератури. URL: ukrlib.com.ua/books/printit.php (дата звернення 25.03.2019).

2. Словник української мови : в 11 т. / редкол.: І. Білодід та ін. Київ : Наукова думка, 1970–1980. URL: <http://sum.in.ua/> (дата звернення 25.03.2019).